

Nr 89.

Av fröken **Vinge m. fl.**, om beredande av möjlighet att anbringa valkretsbezeichnung å valsedel vid vissa allmänna val.

Vid 1950 års stadsfullmäktigeval i Borås hade ett av de i valet deltagande partierna nederst på valsedeln under valbezeichnungens utsatt valkretsbezeichnung (Första kretsen etc.). Vid den slutgiltiga sammanräkningen beslöt magistraten godkänna dessa valsedlar. Beslutet överklagades icke.

Förhållandet är anmärkningsvärt, eftersom såväl 1949 års som 1950 års riksdag avslagit motioner, som om de hade bifallits skulle ha medfört sådan ändring av vallagen, att ifrågavarande valsedlar hade varit giltiga. Konstitutionsutskottet underströk i sitt utlåtande 1950 nr 11, att valkretsens namn enligt gällande lagar icke får anbringas på valsedel. Enligt konstitutionsutskottets av riksdagen godkända tolkning av vallagarna borde magistraten i Borås sålunda icke ha godkänt dessa valsedlar. —Det kan tilläggas, att enligt uppgifter i pressen samma parti även vid 1946 års val utsatt valkretsbezeichnung på valsedeln utan att detta föranlett kassation.

Det är säkerligen olyckligt, om valsedlar måste ogillas av formella skäl och en grupp väljare, som i god tro använt ett partis officiella valsedel, på grund av masskassation berövas möjlighet att bli representerade under en hel mandatperiod. Ur denna synpunkt sett var det glädjande, att boråsbeslutet icke överklagades. Gällande lag får dock icke åsidosättas. Risken för masskassation kan komma att ökas, om väljarna förledas att tro, att boråsbeslutet var prejudicerande och att man alltså utan risk skulle kunna anbringa valkretsens namn på valsedeln. Om vid ett följande val kassation av denna anledning skulle drabba ett annat parti än det som fick sina valsedlar godkända i Borås, kunde lätt den föreställningen uppkomma, att likhet icke råder inför lagen.

Valstatistiken visar, att ett påfallande stort antal valsedlar kasserats av den anledningen, att väljaren använt en valsedel, som icke var giltig i den valkrets (resp. kommun, landstingsområde o. s. v.), där väljaren var röstberättigad. Så skedde i synnerhet vid poströstning. Risken för ogiltigförklaring av denna anledning skulle minskas genom en sådan ändring av dels lagen om val till riksdagen, dels kommunala vallagen, att valkretsens eller motsvarande namn kan utsättas på valsedeln. Lagtexten bör utformas så, att bestämmelsen blir fakultativ, ej obligatorisk.

Med stöd av det ovan anförda hemställes,

att riksdagen ville besluta införa sådana ändringar i lagen om val till riksdagen och kommunala vallagen, att möjlighet öppnas att på valsedel utsätta beteckning för valkrets, kommun, landskapsområde o. d.

Stockholm den 24 januari 1951.

Margit Vinge.

Axel Gustafsson.

James I. A. Dickson.

David Boman
i Stafsund.

Adolf Wallentheim.
